

## Del color del cel a la nit



De quin color és el cel? Ho sabem prou bé. Del color que volen donar-li la infinitat de minúsculs centres dispersors que formen l'atmosfera. La carícia imperceptible del pas d'un raig de sol els fa vibrar tots de tal manera que la fracció més blava del raig es desvia.

Miro amunt. Més enllà dels núvols de cotó s'endevinen encara algunes pinzellades blanques molt tènues. Són la darrera referència per escatir a ull nu l'alçada de la cúpula blau cel sota la qual ens trobem com a casa. Blau cel, blau descolorit. És així com se'ns presenta, tret d'aquells dies privilegiats on tot adquireix un color més intens, més net. Aquells dies en què, post el sol, el cel es torna rogenic brillant pels raigs que, entrant de biaix, han quedat completament empobrits de blau.

De quin color és el cel? Blau cel, blau intens, rogenic. Resultat sorprenent i divers del joc entre la matèria incolora i la llum blanca.

De quin color és el cel a la nit? Si us plau, apagueu les lluminàries, les d'aquí baix que enlluernen i ens impedeixen veure-hi més enllà. En la fosca, bufa un vent fred, sec, que m'embolcalla i em transporta. El vent de la nit del desert.

Miro amunt. Una esfera magnificant de lluminàries minúscules es presenta als meus ulls i em sorprèn. «Compta-les, si pots». Algú s'hi ha entretingut i n'ha trencat l'encís. «No arriben a tres mil», diu. Tanmateix el cor no enganya, la ciència rectifica i tornen els espais immensos del negre que domina el firmament.

Mentrestant, gira l'esfera. Lentament. De l'horitzó estant puja una brillantor que va apagant els estels amb la seva llum freda. En el seu punt més alt, la lluna, referència secular per comptar els dies, s'ha fet mestressa de la nit.

Tot i que de manera més subtil que no pas el sol, la lluna també posa en evidència la capa vaporosa que ens envolta. De vegades se'n percep un halo blanc, concèntric, que l'envolta. Em diuen que es tracta de partícules de gel suspeses a pocs quilòmetres sobre els nostres caps. Deu ser això. Un vespre, vaig observar sorprès com la lluna ponent pintava a llevant un arc del qual no podia distingir els colors. Gotes d'aigua, segur. Curiositats a banda, el vel que en lluna plena ens amaga els estels, sempre hi és. Una llum, difosa com la del dia, que pinta el cel d'un color amb nom propi, *dai*. Així és com s'a-

nomena a la Xina. *Dai*, aquest és el color del cel quan la nit és clara.

**La pregunta:** Preparant aquest escrit, se m'ha acudit que, dels mecanismes que coloren els objectes (l'absorció en els vitralls, la interferència en les bombolles de sabó, la llum del plasma d'una flama o d'una bombeta o la refracció en un cristall), n'hi ha dos que no es manifesten en els colors dels fenòmens atmosfèrics naturals. Potser el lector coincidirà amb mi...

**Solució:** No se m'acut cap efecte visible a simple vista relacionat amb la difracció ni amb l'absorció. Bé, considero que els colors variats d'una atmosfera contaminada, deguts a l'absorció, no tenen res de naturals.

Pere Roura



Font: <http://www.astromia.com/fotostierra/halolunar.htm>  
Tots els drets reservats